

Nadgodziny - jak skutecznie dochodzić roszczeń

Nadgodziny to praca wykonywana ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy, a także praca świadczona ponad przedłużony dobowy wymiar czasu pracy wynikający z przyjętego systemu i rozkładu czasu pracy. Za pracę przekraczającą te normy pracodawca ma obowiązek wypłacić wynagrodzenie wraz z dodatkiem określonym w Kodeksie pracy.

Pracownikowi przysługuje dodatek:

- ✓ w wysokości 100% wynagrodzenia za godziny nadliczbowe przypadające w porze nocnej, w niedziele oraz święta;
- ✓ w pozostałych przypadkach dodatek wynosi 50%;
- ✓ dodatek w wysokości 100% wynagrodzenia przysługuje również za każdą godzinę nadliczbową powstałą wskutek przekroczenia przeciętnej tygodniowej normy czasu pracy w okresie rozliczeniowym, o ile przekroczenie to nie wynika z nadgodzin, za które pracownik otrzymuje już dodatek z innego tytułu.

Warto mieć na uwadze, że poza wypłatą dodatku do wynagrodzenia przepisy Kodeksu pracy przewidują również inne formy rekompensowania pracy w godzinach nadgodzin, w szczególności poprzez udzielenie pracownikowi czasu wolnego od pracy na jego wniosek albo z inicjatywy pracodawcy.

Przed skierowaniem sprawy do sądu pracownik powinien wystosować do pracodawcy wezwanie do zapłaty. Jeżeli pracodawca nie ureguje należności, pracownik może złożyć pozew o zapłatę.

W pozwie dotyczącym wynagrodzenia za nadgodziny pracownik powinien wskazać dokładną liczbę przepracowanych godzin nadliczbowych. Może wykazywać swoje roszczenia wszelkimi środkami dowodowymi, takimi jak dokumenty, zdjęcia, zeznania świadków czy opinia biegłego. Może również wniesić o zobowiązanie pracodawcy do przedstawienia ewidencji czasu pracy, a jeżeli pracodawca jej nie prowadzi lub prowadzi nierzetelnie, działa to na korzyść pracownika.

Praca w godzinach nadliczbowych jest dopuszczalna wyłącznie w razie konieczności przeprowadzenia akcji ratowniczej lub wystąpienia szczególnych potrzeb pracodawcy. W procesie trzeba więc wykazać, że któraś z tych przesłanek rzeczywiście zaistniała.

W praktyce oznacza to konieczność udowodnienia, że pracodawca zlecił pracę w nadgodzinach. Polecenie to może mieć formę pisemną, ustną albo dorozumianą - wystarczy, że pracodawca wiedział o pracy po godzinach i ją akceptował.

Pozostawanie w pracy po godzinach z własnej inicjatywy pracownika nie stanowi pracy w nadgodzinach, chyba że pracodawca toleruje oczywiste, stałe pozostawanie po godzinach z powodu nadmiaru obowiązków.

Pracodawca, który nie prowadzi list obecności, list płac ani innej dokumentacji dotyczącej czasu pracy i wynagrodzenia, musi liczyć się z tym, że to na nim będzie spoczywał ciężar udowodnienia nieobecności pracownika oraz faktycznie wypłaconego wynagrodzenia.

Brak prawidłowej ewidencji nie pozbawia jednak pracownika prawa do wynagrodzenia - może on wykazać liczbę przepracowanych godzin innymi dowodami. W wielu przypadkach konieczne jest powołanie biegłego sądowego w celu ustalenia rzeczywistego wymiaru nadgodzin.

W sprawach z zakresu prawa pracy pobiera się od pracodawcy opłatę podstawową jedynie od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej oraz skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jeżeli jednak wartość przedmiotu sporu przekracza 50 000 zł, zarówno od pracownika, jak i od pracodawcy pobiera się opłatę stosunkową od wszystkich pism podlegających opłacie.

Powództwo w sprawie z zakresu prawa pracy można wytoczyć przed sądem właściwym według siedziby lub miejsca zamieszkania pozwanego albo przed sądem, w którego okręgu praca jest lub była wykonywana.

Roszczenia wynikające ze stosunku pracy przedawniają się z upływem 3 lat od dnia, w którym stały się wymagalne.

! Warto Wiedzieć Więcej !

Masz dodatkowe pytania? Borykasz się z innymi problemami natury prawnej, a nie jesteś w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy?

Możesz skorzystać z darmowej porady w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej i świadczenia poradnictwa obywatelskiego w budynku Urzędu Miasta Zielona Góra przy ul. Dąbrowskiego 41. Punkty są czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30-18:30. Obowiązują wcześniejsze zapisy na poradę:

- ✓ pod nr tel.: 68 456 48 34 w godzinach pracy urzędu lub
- ✓ osobiście w Biurze Obsługi Interesanta przy ul. Podgórznej 22.

Artykuł został sfinansowany ze środków przekazanych przez Miasto Zielona Góra w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie CIVIS SUM zadania publicznego pt.: „Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej i dwóch punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie miasta Zielona Góra w 2025 r.”